

Wycinka drzew a ochrona gatunkowa

Łukasz Lis

Bieszczadzki Park Narodowy, 2 października 2018 r.

Szkolenie dla funkcjonariuszy policji w ramach projektu LIFE15 GIE/PL/000758
Masz prawo do skutecznej ochrony przyrody

Początki ochrony zieleni

Stosownie do rodzaju przedmiotów i celu ochrony, ochrona polegać może m.in. na zakazach używania i użytkowania przedmiotu, polowania, rybołówstwa, **ścinania drzew**, niszczenia roślin, zanieczyszczania wody, zmiany jej biegu, wydobywania ziemi, skał i minerałów

Art. 2 pkt 2.
ustawy z dnia 10 marca 1934 r.
o ochronie przyrody

Początki ochrony zieleni

Minister Leśnictwa w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Obrony Narodowej, Administracji Publicznej, Kultury i Sztuki, Komunikacji i Odbudowy oraz innymi właściwymi ministrami stosownie do ich właściwości **ustali w drodze rozporządzenia przepisy o ochronie zadrzewień** oraz o zakładaniu i utrzymywaniu urządzeń lęgowych dla ptactwa.

Rozporządzenie to może uzależnić usuwanie drzew i krzewów od pozwolenia władzy lub od ponownego zadrzewienia lub zakrzewienia.

**rozporządzenie nigdy
nie zostało wydane**

Art. 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 3
ustawy z dnia 7 kwietnia 1949 r.
o ochronie przyrody

Początki ochrony zieleni

Jednostki organizacyjne i osoby fizyczne są obowiązane **utrzymywać we właściwym stanie drzewa i krzewy** rosnące na użytkowanych nieruchomościach.

Usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości **może nastąpić za zezwoleniem terenowego organu administracji państwowej stopnia podstawowego**. Organ ten **może uzależnić udzielenie zezwolenia od przeniesienia** drzew lub krzewów we wskazane przez siebie miejsce, jeżeli takie przeniesienie jest możliwe, **albo zastąpienie** drzew lub krzewów przewidzianych do usunięcia innymi drzewami lub krzewami.

Art. 48 ust. 1 i 2
ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r.
o ochronie i kształtowaniu środowiska

Podstawowa zasada ochrony zieleni

Ochrona zieleni (4 filary)

obowiązek dbałości

zezwoleń na usuwanie

opłaty i zwolnienia

kary pieniężne

Ochrona zieleni

„Koncepcja ochrony zieleni”
z ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu
środowiska

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o
wprowadzeniu ustawy - Prawo
ochrony środowiska, ustawy
o odpadach oraz o zmianie
niektórych ustaw

ustawa z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody
od 1 października 2001 r.
Rozdział 5a **„Ochrona walorów krajobrazowych, terenów zieleni,
drzew i krzewów”**

Ochrona zieleni

ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r.
o ochronie przyrody

Rozdział IV. Ochrona terenów zieleni i zadrzewień

Ważniejsze definicje

tereny zieleni — **tereny urządzone** wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, **pełniące funkcje publiczne**, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, **zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy**, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym

(art. 5 pkt 21 uop)

Teren zabudowy – teren leżący w otoczeniu drogi, na którym dominują **obszary o miejskich zasadach zagospodarowania**, wymagające urządzeń infrastruktury technicznej, lub obszary przeznaczone pod takie zagospodarowanie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (§ 3 pkt 2 rozp. Min. Transp. i Gosp. Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie)

Ważniejsze definicje

drzewo - wieloletnia roślina o zdrewniałym jednym pędzie głównym (pniu) albo zdrewniałych kilku pędach głównych i gałęziach tworzących koronę w jakimkolwiek okresie podczas rozwoju rośliny (pkt. 26a) ;

krzew - wieloletnia roślina rozgałęziająca się na wiele równorzędnych zdrewniałych pędów, **nietworząca pnia ani korony**, niebędąca pnączem (pkt. 26b);

wywrot - drzewo lub krzew **wywrócone** w wyniku działania czynników naturalnych, wypadku lub katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, lub katastrofy budowlanej (pkt. 26c);

złom - drzewo, którego pień uległ złamaniu, lub krzew, którego pędy uległy złamaniu w wyniku działania czynników naturalnych, wypadku lub katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, lub katastrofy budowlanej (pkt. 26d);

żywołność drzewa lub krzewu - prawidłowy przebieg ogółu procesów życiowych drzewa lub krzewu (pkt. 26e) ;

Ważniejsze definicje

zadrzewienie — pojedyncze drzewa, krzewy albo ich skupiska niebędące lasem w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach lub plantacją, wraz z terenem, na którym występują, i pozostałymi składnikami szaty roślinnej tego terenu

(art. 5 pkt 27 uop)

Ważniejsze definicje

Art. 3. ***Lasem*** w rozumieniu ustawy (o lasach) ***jest grunt***:

- 1) ***o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha***, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) - ***drzewami i krzewami oraz runem leśnym*** - lub przejściowo jej pozbawiony:
  - a) przeznaczony do produkcji leśnej lub
  - b) stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo
  - c) wpisany do rejestru zabytków;
- 2) związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne.

**Drzewa rosnące w lasach stanowią ich część składową
i dlatego nie uznaje się ich za samodzielny przedmiot ochrony**

Co należy zrobić aby usunąć drzewo lub krzew?

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urządkiem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Wniosek i Wnioskodawca

Art. 83 ust. 1. Usunięcie drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego **na wniosek**:

- 1) **posiadacza nieruchomości - za zgodą** właściciela tej nieruchomości;
- 2) **właściciela urządzeń**, o których mowa w art. 49 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121, z późn. zm.), zwanej dalej "Kodeksem cywilnym" - jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń.

Ust. 2. **Zgoda właściciela nieruchomości**, o której mowa w ust. 1 pkt 1, **nie jest wymagana** w przypadku wniosku złożonego przez:

- 1) **spółdzielnię mieszkaniową**;
  - 2) **wspólnotę mieszkaniową**, w której właściciele lokali powierzyli zarząd nieruchomością wspólną zarządowi, zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali;
  - 3) **zarządcę nieruchomości będącej własnością Skarbu Państwa**.
3. **Zgoda właściciela nieruchomości**, o której mowa w ust. 1 pkt 1, **nie jest wymagana także w przypadku** wniosku złożonego przez **użytkownika wieczystego lub posiadacza nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, niebędących** podmiotem, o którym mowa w ust. 2.

Organy, ich obowiązki i kompetencje

Art. 83a ust. 1. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu **z terenu nieruchomości** wydaje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, a w przypadku gdy zezwolenie dotyczy usunięcia drzewa lub krzewu z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków - wojewódzki konserwator zabytków.

ust. 2a. Zezwolenie na usunięcie drzewa **w pasie drogowym** drogi publicznej, z wyłączeniem obcych gatunków topoli, wydaje się **po uzgodnieniu** z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

ust. 3. Zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu **na obszarach objętych ochroną krajobrazową** w granicach parku narodowego albo rezerwatu przyrody wydaje się **po uzgodnieniu** odpowiednio z dyrektorem parku narodowego albo regionalnym dyrektorem ochrony środowiska

Organy, ich obowiązki i kompetencje

Art. 90.

ust. 1. **Czynności** w zakresie, w jakim są one **wykonywane przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta**, w odniesieniu do nieruchomości będących własnością gminy - z wyjątkiem nieruchomości będących w użytkowaniu wieczystym innego podmiotu - **wykonuje starosta**.

ust. 2. Jeżeli prezydent miasta na prawach powiatu **sprawuje funkcję starosty**, czynności, o których mowa w ust. 1, wykonuje **marszałek województwa** (od 1 stycznia 2016 r.).

Co powinien zawierać wniosek?

(art. 83b)

- 1) **imię, nazwisko i adres** albo nazwę i siedzibę posiadacza i właściciela nieruchomości albo właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego;
- 2) **oświadczenie (!) o posiadanym tytule prawnym władania nieruchomością** albo **oświadczenie o posiadanym prawie własności urządzeń**, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego;
- 3) **zgody właściciela nieruchomości, jeżeli jest wymagana**, lub oświadczenie o udostępnieniu informacji, o której mowa w art. 83 ust. 4;
- 4) **nazwę gatunku** drzewa lub krzewu;
- 5) **obwód pnia** drzewa mierzony na wysokości 130 cm, **a w przypadku gdy** na tej wysokości drzewo:
  - a) **posiada kilka pni - obwód każdego z tych pni**,
  - b) **nie posiada pnia - obwód pnia bezpośrednio poniżej korony drzewa**;
- 6) **wielkość powierzchni**, z której zostanie usunięty krzew;
- 7) **miejsce, przyczynę, termin zamierzonego usunięcia drzewa lub krzewu, oraz wskazanie czy usunięcie wynika z celu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej**;
- 8) **rysunek, mapę albo wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane projekt zagospodarowania działki lub terenu w przypadku realizacji inwestycji, dla której jest on wymagany zgodnie z Prawem budowlanym - określające usytuowanie drzewa lub krzewu w odniesieniu do granic nieruchomości i obiektów budowlanych istniejących lub projektowanych na tej nieruchomości**;

Co powinien zawierać wniosek?

c.d.

9) projekt planu:

a) nasadzeń zastępczych, rozumianych jako posadzenie drzew lub krzewów, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub o powierzchni nie mniejszej niż powierzchnia usuwanych krzewów, stanowiących kompensację przyrodniczą za usuwane drzewa i krzewy w rozumieniu art. 3 pkt 8 Prawa ochrony środowiska lub

b) przesadzenia drzewa lub krzewu

– jeżeli są planowane, **wykonany w formie rysunku, mapy lub projektu zagospodarowania** działki lub terenu, oraz informację o liczbie, gatunku lub odmianie drzew lub krzewów oraz miejscu i planowanym terminie ich wykonania;

10) **decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach albo postanowienie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000,**

w przypadku realizacji przedsięwzięcia, dla którego wymagane jest ich uzyskanie zgodnie z ustawą OOS, oraz postanowienie uzgadniające wydawane przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska w ramach ponownej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli jest wymagana lub została przeprowadzona na wniosek realizującego przedsięwzięcie;

11) **zezwoleń w stosunku do gatunków chronionych** na czynności podlegające zakazom określonym w art. 51 ust. 1 pkt 1-4 i 10 oraz w art. 52 ust. 1 pkt 1, 3, 7, 8, 12, 13 i 15, **jeżeli zostało wydane.**

Oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Znaczenie oględzin

„W przypadku zawinionej **niemożliwości dokonania oględzin** nieruchomości, organ powinien wydać decyzję odmowną, gdyż **brak oględzin** powoduje, że **niemożliwe** staje się **rozważanie** przez organ kolizji interesu społecznego (w postaci ochrony gatunków drzew chronionych) i interesu właściciela nieruchomości.”

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu

z dnia 22 maja 2014 r.,

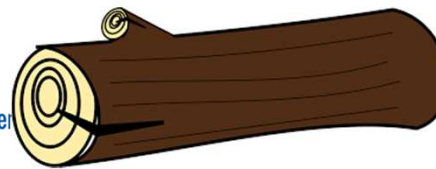
sygnatura akt: II SAB/Po 24/14

Czy jest możliwa wycinka bez zezwolenia?

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urządzeniem

Zweryfikowany system
zarządzania
środowiskowego
PL 2.18-503-03

Wyjątki od uzyskiwania zezwolenia

Art. 83f ust 1. Przepisów art. 83 ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) krzewu albo krzewów rosnących w skupisku, o powierzchni **do 25 m²**;
- 2) **krzewów na terenach** pokrytych roślinnością pełniącą funkcje ozdobne, urządzone pod względem rozmieszczenia i doboru gatunków posadzonych roślin, z wyłączeniem **krzewów w pasie drogowym drogi publicznej**, na terenie **nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków** oraz na **terenach zieleni**;
- 3) drzew, których **obwód pnia na wysokości 5 cm** nie przekracza:
  - a) **80 cm** - w przypadku topoli, wierzb, klonu jesionolistnego oraz klonu srebrzystego,
  - b) **65 cm** - w przypadku kasztanowca zwyczajnego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,
  - c) **50 cm** - w przypadku pozostałych gatunków drzew;

Wyjątki od uzyskiwania zezwolenia

3a) drzew lub krzewów, które rosną na nieruchomościach stanowiących **własność osób fizycznych** i są usuwane na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej;

ALE...

Nie zezwolenie a zgłoszenie

1. Zamiar usunięcia drzewa, którego obwód pnia na wysokości 5 cm przekracza ww. obwody, **należy zgłosić** do wójta/burmistrza/prezydenta miasta/wojewódzkiego konserwatora zabytków.
2. Organ ten **w terminie 21 dni** od dnia doręczenia zgłoszenia przeprowadzi **ogłędziny** zadrzewień.
3. Jeżeli organ **w terminie 14 dni** od dnia ogłędzin **nie wyda decyzji sprzeciwiającej się wycince**, to drzewa **można usunąć**.
4. Organ **może wnieść sprzeciw** w przypadku:
  - 1) lokalizacji drzewa:
    - na nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków,
    - na terenie przeznaczonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na zieleń lub chronionym innymi zapisami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
    - na obszarach chronionych: w parkach narodowych, rezerwach przyrody, parkach krajobrazowych, obszarach chronionego krajobrazu i obszarach Natura 2000;
  - 2) spełnienia przez drzewo kryteriów uznania za pomnik przyrody, które zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska najpóźniej do 17 grudnia 2017 r.

Wyjątki od uzyskiwania zezwolenia

- 3b) drzew lub krzewów usuwanych w celu **przywrócenia** gruntów nieużytkowanych do użytkowania rolniczego;
- 4) drzew lub krzewów **na plantacjach lub w lasach** w rozumieniu ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- 5) **drzew lub krzewów owocowych**, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków lub na terenach zieleni;
- 6) drzew lub krzewów usuwanych w związku z funkcjonowaniem ogrodów botanicznych lub zoologicznych;

Wyjątki od uzyskiwania zezwolenia

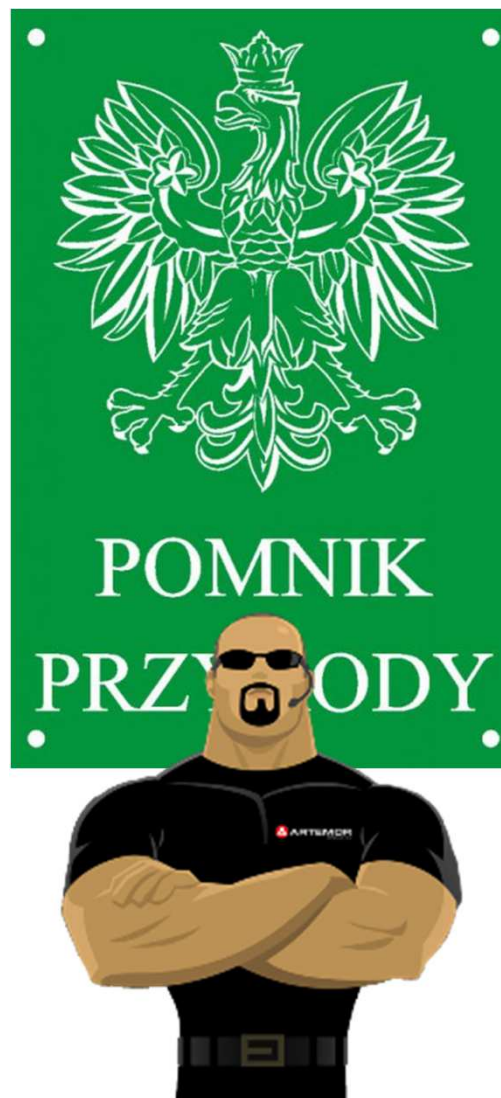
- 7) drzew lub krzewów usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu z obszarów położonych między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, z wału przeciwpowodziowego i terenu w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału [*ustawa Prawo wodne*];
- 8) drzew lub krzewów, które utrudniają widoczność sygnalizatorów i pociągów, a także utrudniają eksploatację urządzeń kolejowych albo powodują tworzenie na torowiskach zasp śnieżnych, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu [*ustawa o transporcie kolejowym*];
- 9) drzew lub krzewów stanowiących przeszkody lotnicze, usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu [*Zarządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie trybu postępowania w zakresie uzyskiwania zezwolenia na usuwanie przeszkód lotniczych*];
- 10) usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu ze względu na potrzeby związane z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych [*ustawa Prawo wodne*].

Nadrzędność innych aktów

Wyjątki od uzyskiwania zezwolenia

- 11) drzew lub krzewów usuwanych z obszaru parku narodowego lub rezerwatu przyrody nieobjętego ochroną krajobrazową;
- 12) drzew lub krzewów usuwanych **w ramach zadań wynikających z planu ochrony lub zadań ochronnych** parku narodowego lub rezerwatu przyrody, planu ochrony parku krajobrazowego, albo planu zadań ochronnych lub planu ochrony dla obszaru Natura 2000;
- 13) **prowadzenia akcji ratowniczej przez jednostki ochrony przeciwpożarowej lub inne właściwe służby** ustawowo powołane do niesienia pomocy osobom **w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia**;
- 14) drzew lub krzewów stanowiących **złomy lub wywroty usuwanymi przez:**
  - a) **jednostki ochrony przeciwpożarowej**, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, właścicieli urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego, zarządców dróg, zarządców infrastruktury kolejowej, gminne lub powiatowe jednostki oczyszczania lub inne podmioty działające w tym zakresie na zlecenie gminy lub powiatu,
  - b) **inne podmioty lub osoby, po przeprowadzeniu oględzin przez organ właściwy do wydania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu, potwierdzających, że drzewa lub krzewy stanowią złom lub wywrot;**
- 15) drzew lub krzewów należących do **gatunków obcych**, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 2f.

...a co z pomnikami przyrody?

Pomniki przyrody

Ustawa o ochronie przyrody – art. 6

Formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) **pomniki przyrody;**
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ustawa o ochronie przyrody – art. 40

Ust. 1. **Pomnikami przyrody są** pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, **okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych**, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Ust. 2. **Na terenach niezabudowanych**, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody **podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu**.

Ust. 3. **Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, kryteria uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody**, kierując się potrzebą ochrony drzew i krzewów ze względu na ich wielkość, wiek, pokrój i znaczenie historyczne, a odnośnie tworów przyrody nieożywionej - ze względu na ich znaczenie naukowe, estetyczne i krajobrazowe.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody

DZIENNIK USTAW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

§ 1. **Kryteriami uznawania drzew** za pomniki przyrody są:

- 1) **obwód pnia** nie mniejszy niż minimalny obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, określony w załączniku do rozporządzenia, lub
- 2) **wyróżnianie się wśród innych drzew** tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek, występowanie w skupiskach, w tym w alejach lub szpalerach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.

§ 2. **Kryterium uznawania krzewów** za pomniki przyrody jest **wyróżnianie się wśród innych krzewów** tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na wysokość, szerokość, wiek, występowanie w skupiskach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.

Minimalny obwód pnia drzewa uznanego za pomnik przyrody

Lp.	Rodzaj/gatunek drzewa	Minimalny obwód pnia drzewa mierzony w centymetrach na wysokości 130 cm ¹⁾
1	bez koralowy, cis pospolity, jałowiec pospolity, kruszyna pospolita, rokitnik zwyczajny, szakiak pospolity, trzmielina	50
2	bez czarny, cyprysik, czeremcha zwyczajna, czereśnia, głóg, jabłoń, jarząb pospolity, jarząb szwedzki, leszczyna pospolita, żywotnik zachodni	100
3	grusza, klon polny, magnolia drzewiasta, miłorząb, sosna Banksa, sosna limba, wierzba iwa, żywotnik olbrzymi	150
4	brzoza brodawkowata, brzoza omszona, choina, grab zwyczajny, olsza szara, orzech, sosna wejmutka, topola osika, tulipanowiec, wiąz górski, wiąz polny, wiąz szypułkowy, wierzba pięcioprzęcikowa	200
5	dagleźja, iglicznia, jesion wyniosły, jodła pospolita, kasztanowiec zwyczajny, klon jawor, klon zwyczajny, leszczyna turecka, modrzew, olsza czarna, perełkowiec, sosna czarna, sosna zwyczajna, świerk pospolity	250
6	buk zwyczajny, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa, platan, topola biała, wierzba biała, wierzba krucha	300
7	inne gatunki topoli niż wymienione w lp. 4 i 6	350

1) Jeżeli drzewo na wysokości 130 cm posiada kilka pni - za obwód pnia drzewa przyjmuje się sumę obwodów pnia o największym obwodzie i połowy obwodów pozostałych pni

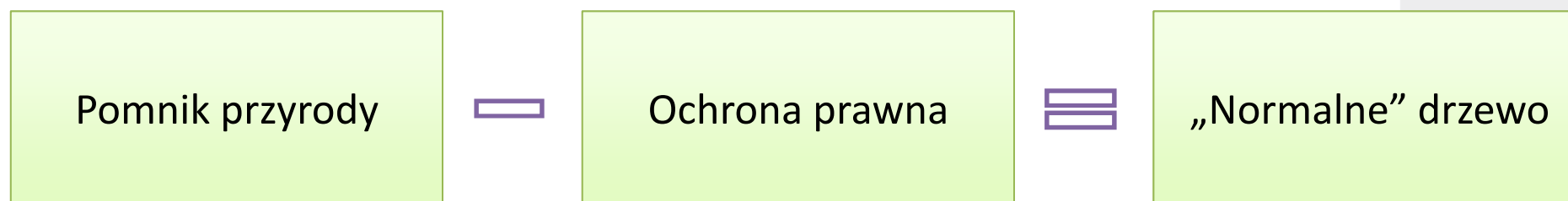
Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Wycinka drzewa uznanego za pomnik przyrody

Warunki umożliwiające wycinkę „pomnika”:

- W razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego lub zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego (utrata wartości przyrodniczych?);
- Zniesiona ochrona prawna.

Warunek uzyskania zezwolenia przy inwestycjach

Art. 83d ust. 5. Jeżeli przyczyną usunięcia drzewa lub krzewu jest realizacja inwestycji wymagającej uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub pozwolenia na budowę, **zezwoenie na usunięcie drzewa lub krzewu może zostać wykonane pod warunkiem uzyskania pozwolenia na rozbiórkę lub pozwolenia na budowę**, które kolidują z drzewami lub krzewami, będącymi przedmiotem zezwolenia.

Przepisu nie stosuje się do inwestycji liniowych celu publicznego.

Usuwanie drzew pod liniami itp.

Art. 83e ust. 1. **Usunięcie drzewa lub krzewu** z terenu nieruchomości, na wniosek właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego, następuje **za odszkodowaniem na rzecz właściciela nieruchomości**, a w przypadku gdy na nieruchomości jest ustanowione prawo użytkowania wieczystego - na rzecz użytkownika wieczystego nieruchomości. **Odszkodowanie przysługuje od właściciela urządzeń.**

ust. 2. Ustalenie **wysokości odszkodowania** za drzewo lub krzew oraz za ich usunięcie następuje **w drodze umowy stron.**

ust. 3. **W przypadku gdy strony nie zawrą umowy w terminie 30 dni** od dnia usunięcia drzewa lub krzewu, **odszkodowanie ustala organ, który wydał zezwolenie** na ich usunięcie, stosując odpowiednio przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami dotyczące odszkodowania za wywłaszczenie nieruchomości.

Związek z prowadzeniem działalności gospodarczej

Jeżeli w terminie **5 lat** od dokonania oględzin wystąpiono o **wydanie decyzji** o pozwolenie na budowę na podstawie Prawa budowlanego, a budowa ta ma związek z prowadzeniem działalności gospodarczej i będzie realizowana na części nieruchomości, na której rosło usunięte drzewo, organ, uwzględniając dane ustalone na podstawie oględzin, **nakłada** na właściciela nieruchomości, w drodze decyzji administracyjnej, **obowiązek uiszczenia opłaty** za usunięcie drzewa.

Wykonywanie prac w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub krzewu

Art. 87a ust. 1. **Prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie**, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane **w obrębie korzeni, pnia lub korony** drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się **w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom**.

2. **Prace w obrębie korony drzewa** nie mogą prowadzić do **usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony**, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

nie stosuje się do drzew
nie wymagających zezwolenia

3. **Zabieg**, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, wykonuje się na podstawie dokumentacji, w tym dokumentacji fotograficznej, wskazującej na konieczność przeprowadzenia takiego zabiegu. Dokumentację przechowuje się przez okres 5 lat od końca roku, w którym wykonano zabieg.

4. **Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony**, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi uszkodzenie drzewa.

5. **Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony**, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi zniszczenie drzewa.

Kary pieniężne

za uszkodzenie, zniszczenie drzewa lub krzewu oraz za usunięcie drzewa lub krzewu bez zezwolenia

Art. 88. ust. 1. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną za:

- 1) usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia;
- 2) usunięcie drzewa lub krzewu bez zgody posiadacza nieruchomości;
- 3) **zniszczenie drzewa** lub
- 4) **uszkodzenie drzewa** spowodowane wykonywaniem prac w obrębie korony drzewa.
- 5) usunięcie drzewa pomimo sprzeciwu organu i bez zezwolenia (przy sprzeciwie)
- 6) usunięcie drzewa bez dokonania zgłoszenia lub przed upływem terminu 14 dni po oględzinach

ust. 2. **Kara**, o której mowa w ust. 1, **jest nakładana na posiadacza nieruchomości, albo właściciela urządzeń**, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego, **albo na inny podmiot, jeżeli działał bez zgody posiadacza nieruchomości.**

Kara pieniężna

za uszkodzenie, zniszczenie drzewa lub krzewu

- Jeżeli stopień zniszczenia drzewa lub krzewu nie wyklucza zachowania jego żywotności, odroczenie terminu płatności kar wymierzonych za zniszczenie korony drzewa na okres 5 lat dotyczy **70% wysokości kary (30% od razu)** (art. 88 ust. 4 i 5).
- Administracyjna kara pieniężna za zniszczenie lub usunięcie drzew lub krzewów ustalana jest do wysokości **dwukrotnej opłaty** za usunięcie drzew lub krzewów (art. 89 ust. 1).
- Usunięcie powyżej **30% korony** podlega karze za uszkodzenie drzewa w wysokości **0,6 opłaty za usunięcie drzewa**, a **powyżej 50% korony** (zniszczenie drzewa - ogławianie), za co kara wynosi **2-krotność opłaty** (**nie dotyczy tradycyjnie ogławionych wierzb czy ozdobnie kształtowanych młodych drzew**) (art. 89 ust. 1 i 2).
- Nie wszczyna się postępowania w sprawie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej, a postępowanie wszczęte w tej sprawie **umarza się, jeżeli od końca roku**, w którym usunięto lub zniszczono drzewo lub krzew albo uszkodzono drzewo, **upłynęło 5 lat**
- **Możliwość obniżenia kary o 50% m.in. w przypadku drzew obumarłych albo nierokującego szansy na przeżycie, złomu lub wywrotu, jak również w przypadku braku możliwości uiszczenia przez osoby fizyczne kary w pełnej wysokości bez znacznego uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, a drzewa zostały usunięte na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą** (art. 89 ust. 6 i 11)

Sposób naliczania kary pieniężnej

- **Jeżeli ustalenie obwodu lub gatunku** usuniętego lub zniszczonego drzewa jest **niemożliwe** z powodu wykarczowania pnia i braku kłody, dane do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej ustala się **na podstawie informacji** zebranych w toku postępowania administracyjnego, **powiększając ją o 50%**.
- **Jeżeli ustalenie obwodu** usuniętego lub zniszczonego drzewa **jest niemożliwe** z powodu braku kłody, obwód do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej ustala się, **przyjmując najmniejszą średnicę pnia i pomniejszając wyliczony obwód o 10%**.
- **Jeżeli ustalenie wielkości powierzchni usuniętych lub zniszczonych krzewów** jest niemożliwe, z powodu usunięcia pędów i korzeni, wielkość tę przyjmuje się **na podstawie informacji** zebranych w toku postępowania administracyjnego.
- **W przypadku usunięcia drzewa lub krzewu obumarłego albo nierokującego szansy na przeżycie, złomu lub wywrotu, wysokość administracyjnej kary pieniężnej obniża się o 50%.**
- **W przypadku usunięcia albo zniszczenia drzewa lub krzewu, albo uszkodzenia drzewa w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności, nie wymierza się administracyjnej kary pieniężnej.**

A gdzie te pieniądze?

Wpływy z tytułu opłat za usunięcie drzewa lub krzewu oraz kar (...) stanowią w całości dochód budżetu gminy, z wyjątkiem

- wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez starostę, które stanowią w całości dochód budżetu powiatu, oraz
- wpływów z tytułu opłat i kar nakładanych przez marszałka województwa, które stanowią w 35% przychód Narodowego Funduszu i w 65% - wojewódzkiego funduszu.

(Art. 402 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska)

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Kiedy płacić nie trzeba?

Wyłączenie naliczania opłat za usunięcie drzew lub krzewów

Art. 86 ust. 1. Nie nalicza się opłat za usunięcie:

- 1) drzew lub krzewów, na których usunięcie nie jest wymagane zezwolenie;
- 2) drzew lub krzewów, jeżeli usunięcie jest **związane z odnową i pielęgnacją** drzew rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków;
- 3) drzew lub krzewów, które **zagrożają bezpieczeństwu ludzi lub mienia** w istniejących obiektach budowlanych lub funkcjonowaniu urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego;
- 4) drzew lub krzewów, które **zagrożają bezpieczeństwu ruchu drogowego** lub kolejowego albo bezpieczeństwu żeglugi;
- 5) drzew lub krzewów **w związku z przebudową dróg publicznych** lub linii kolejowych;

Wyłączenie naliczania opłat za usunięcie drzew lub krzewów

6) drzew, których obwód pnia mierzony na wysokości 130 cm nie przekracza:

a) **120 cm** - w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej oraz platanu klonolistnego,

b) **80 cm** - w przypadku pozostałych gatunków drzew

- **w celu przywrócenia gruntów nieużytkowanych** do użytkowania innego niż rolnicze, zgodnego z przeznaczeniem terenu, określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;

Wyłączenie naliczania opłat za usunięcie drzew lub krzewów

- 8) drzew lub krzewów **w związku z zabiegami pielęgnacyjnymi** drzew lub krzewów na terenach zieleni;
- 9) drzew lub krzewów, **które obumarły** lub nie roszą szansy na przeżycie, z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości;
- 10) **topoli** o obwodzie pnia mierzonym na wysokości 130 cm wynoszącym powyżej 100 cm, **nienależących do gatunków rodzimych**, jeżeli zostaną zastąpione w najbliższym sezonie wegetacyjnym drzewami innych gatunków;
- 11) drzew lub krzewów, **jeżeli usunięcie wynika z potrzeb ochrony roślin, zwierząt i grzybów** objętych ochroną gatunkową lub ochrony siedlisk przyrodniczych;

Wyłączenie naliczania opłat za usunięcie drzew lub krzewów

- 13) drzew lub krzewów, jeżeli **usunięcie jest związane z regulacją i utrzymaniem koryt cieków** naturalnych, wykonywaniem i utrzymaniem urządzeń wodnych służących kształtowaniu zasobów wodnych oraz ochronie przeciwpowodziowej w zakresie niezbędnym do wykonania i utrzymania tych urządzeń;
- 14) drzew lub krzewów **usuwanych z terenu poligonów** lub placów ćwiczeń, służących obronności państwa.

Wycinka drzew a ochrona przyrody

Ochrona gatunkowa

- 1) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt
- 2) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów
- 3) rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin

Określają zakazy i wyjątki od nich

Ochrona gatunkowa

- obowiązujące zakazy -

Zwierzęta	Rośliny	Grzyby
<ol style="list-style-type: none"> 1) umyślnego zabijania; 2) umyślnego okaleczania lub chwytania; 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych; 4) transportu; 5) chowu; 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków; 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania; 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień; 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień; 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków; 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków; 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca; 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. <p>+ zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia gat. oznaczonych (1)</p> <p>+ zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących gat. oznaczonych (2)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) umyślnego niszczenia; 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania; 3) niszczenia ich siedlisk; 4) pozyskiwania lub zbioru; 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków; 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu okazów gatunków, z tym że zakaz transportu dotyczy gatunków oznaczonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia symbolem (2); 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków; 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym; 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. <div> <p>nie dotyczą gołębia miejskiego (<i>Columba livia</i> forma urbana), z wyłączeniem miejsc gniazdowania w trakcie obecności piskląt w gnieździe</p> </div>	<p><u>Ochrona ścisła:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) umyślnego niszczenia; 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania; 3) niszczenia ich siedlisk; 4) pozyskiwania lub zbioru; 5) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków; 6) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków; 7) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków; 8) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym; 9) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego. <p><u>Ochrona częściowa:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) umyślnego niszczenia; 2) umyślnego zrywania lub uszkodzania; 3) niszczenia ich siedlisk; 4) pozyskiwania lub zbioru; 5) umyślnego przemieszczania w środowisku przyrodniczym; 6) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Czy stwierdzenie gatunku chronionego uniemożliwia usunięcie drzewa/krzewu?

Ochrona gatunkowa przy wycince drzew

Art. 83c ust. 1. **Organ właściwy** do wydania zezwolenia na usunięcie drzewa lub krzewu przed jego wydaniem **dokonyuje oględzin w zakresie występowania w ich obrębie gatunków chronionych.**

ust. 2. **W przypadku stwierdzenia**, że usunięcie drzewa lub krzewu spowoduje naruszenie zakazów w stosunku do **gatunków chronionych**, **postępowanie zawiesza się do czasu przedłożenia zezwolenia** na czynności podlegające zakazom w stosunku do tych gatunków.

Drzewa pachnicą chronione

<http://www.pachnica.pl>

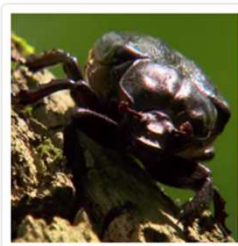
CENTRUM OCHRONY PACHNICY DĘBOWEJ

Strona główna   Obszary chronione   „Biedrusko” (PLH 300001)- fauna i flora   Przydatne linki   Zaproponuj artykuł

Z życia centrum   Pachnica dębowa i jej środowisko   Martwe drewno i jego mieszkańcy   Nauka i naukowcy   Początki   Kontakt

Sztuczne dziuple dla Pachnicy dębowej

Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* (Scop.) (Coleoptera, Scarabaeidae) w lasach gospodarczych Polski; wym. temat realizowany przez IBL na zlecenie Lasów Państwowych. Do projektu włączone zostało Nadleśnictwo Łopuchów Nadleśnictwa: Dobrocin, Miłomłyn (RDLP Olsztyn) i Krotoszyn (RDLP Poznań). Celem projektu jest opracowanie me...

Film edukacyjny Ocalony Świat- Cuda mikroświata

23 sty, 2015   Karolina

Zachęcamy do obejrzenia filmu realizowanego przez Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych w ramach projektu „Ochrona różnorodności biologicznej na obszarach leśnych, w tym w ramach sieci Natura 2000 – promocja najlepszych praktyk”. W odcinku „Cuda mikroświata” widzowie poznają kilka gatunków owadów, które w Polsce podlegają ochronie czynnej.

Poświętnikowate Scarabaeidae

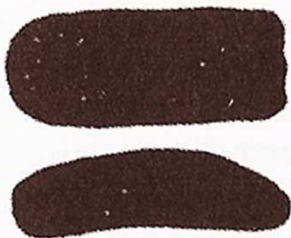
Pachnica dębowa

Osmoderma spp.

Wepa marmurkowa

Protaetia marmorata

a

b

Odstępstwa od zakazów

- 1) Określone rozporządzeniem
- 2) Zezwolenie GDOŚ lub RDOŚ na wniosek zainteresowanego (tzw. decyzja derogacyjna)

Przykłady odstępstw w ochronie gatunkowej zwierząt

zakaz usuwania gniazd nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;

zakaz usuwania gniazd *nie dotyczy* usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, *jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne*

Co powinien zawierać wniosek?

- 1) imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę wnioskodawcy;
- 2) cel wykonania wnioskowanych czynności;
- 3) opis czynności, na którą może być wydane zezwolenie;
- 4) nazwę gatunku lub gatunków, których będą dotyczyć działania, w języku łacińskim i polskim, jeżeli polska nazwa istnieje;
- 5) liczbę lub ilość osobników, których dotyczy wniosek, o ile jest to możliwe do ustalenia;
- 6) wskazanie sposobu, metody i stosowanych urządzeń do chwytania, odławiania lub zabijania zwierząt albo sposobu zbioru roślin i grzybów lub sposobu wykonania innych czynności, na które może być wydane zezwolenie, a także miejsca i czasu wykonania czynności oraz wynikających z tego zagrożeń;
- 7) wskazanie podmiotu, który będzie chwycił lub zabijał zwierzęta.

Zezwolenie

Decyzja derogacyjna może być wydana w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz m.in. leżą w interesie zdrowia lub bezpieczeństwa powszechnego w tym wymogów o charakterze społecznym lub gospodarczym (art. 56 ust. 4 uop).

Wycinka drzew i krzewów na obszarach chronionych

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Rodzaje ochrony w parkach narodowych i rezerwatach przyrody

- **ochrona ścisła** - całkowite i trwałe **zaniechanie** bezpośredniej **ingerencji człowieka** w stan ekosystemów, tworów i składników przyrody oraz w przebieg procesów przyrodniczych na obszarach objętych ochroną (art. 5 pkt 9 uop);
- **ochrona czynna** - **stosowanie**, w razie potrzeby, **zabiegów ochronnych** w celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów i składników przyrody lub zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin, zwierząt lub grzybów (art. 5 pkt 5 uop);
- **ochrona krajobrazowa** - **zachowanie cech charakterystycznych** danego krajobrazu (art. 5 pkt 5 uop);

Wycinka drzew i krzewów na obszarach chronionych

Wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów *na obszarach objętych **ochroną krajobrazową** w granicach parku narodowego albo rezerwatu przyrody* wymaga uzyskania zgody odpowiednio dyrektora parku narodowego albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska (art. 83a ust. 3 uop).

W innych przypadkach wycinka ograniczona.

Wycinka drzew i krzewów na obszarach chronionych

- Na terenie parków narodowych i rezerwatów przyrody obowiązują (takie same) zakazy (art. 15 ust. 1) – m.in. pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;
- Wycinka drzew w szczególnych przypadkach:
  - w ramach zadań ochronnych lub planu ochrony;
  - na podstawie stosownego zezwolenia właściwego organu (Minister Środowiska i Dyrektor PN lub GDOŚ i RDOŚ).

Wycinka drzew i krzewów na obszarach chronionych

- Na terenie **PK i OChK** obowiązuje m.in. ***zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych***, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (art. 17 ust. 1 i art. 24 ust. 1 uop);
- **Istnieje odstępstwo od zakazów** (art. 17 ust. 2 i art. 24 ust. 2) w przypadku:
  - wykonywania zadań wynikających z planu ochrony (tylko PK);
  - wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
  - prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań **związanych z bezpieczeństwem powszechnym**;
  - **realizacji inwestycji celu publicznego**, w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Bezpieczeństwo powszechne

Jego celem jest **zapewnienie bezpieczeństwa ludności cywilnej**, a zarazem stanem uzyskanym w wyniku zorganizowanej ochrony życia i zdrowia ludzi, a także dóbr materialnych i kulturalnych oraz środowiska naturalnego, w zakresie niezbędnym do przetrwania ludzi, **przed skutkami działań** człowieka przeciwko człowiekowi lub **sił natury**, które wywołują **bezpośrednie zagrożenie** wartości chronionych.

Za: Paździor M., Szmulik B., 2012. Instytucje bezpieczeństwa narodowego. C.H. Beck. Warszawa.

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Inwestycja celu publicznego

Działanie o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ***ponadlokalnym*** (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także ***krajowym*** (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację **celów (publicznych)**, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami

Cele publiczne

- 1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- 1a) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;
- 1b) wydzielanie gruntów pod lotniska, urządzenia i obiekty do obsługi ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, oraz budowa i eksploatacja tych lotnisk i urządzeń;
- 2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;
- 2a) budowa i utrzymywanie sieci transportowej dwutlenku węgla;
- 3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- 4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- 5a) ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady oraz miejsc i pomników upamiętniających ofiary terroru komunistycznego;

Cele publiczne c.d.

- 6) budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, państwowych szkół wyższych, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i obiektów sportowych;
- 6a) budowa i utrzymywanie obiektów oraz pomieszczeń niezbędnych do realizacji obowiązków w zakresie świadczenia usług powszechnych przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. poz. 1529), a także innych obiektów i pomieszczeń związanych ze świadczeniem tych usług;
- 7) budowa i utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa i ochrony granicy państwowej, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- 8) poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw;
- 8a) poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla;
- 9) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- 9a) ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- 9b) **ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody**;
- 10) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

Wycinka drzew i krzewów na obszarach Natura 2000

Ogólny zakaz

Art. 33. 1. ***Zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:***

- 1) **pogorszyć stan** siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) **wpłynąć negatywnie** na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) **pogorszyć integralność** obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (...).

Potencjalne oddziaływanie

ustawa z dnia 3 października 2008 r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (OOŚ)

Art. 96. 1. Organ właściwy do wydania decyzji wymaganej przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia, innego niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, ***jest obowiązany do rozważenia, przed wydaniem tej decyzji, czy przedsięwzięcie może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.***

m.in. zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów (ust. 2)

Potencjalne oddziaływanie

Ust. 3. ***Jeżeli organ uzna, że przedsięwzięcie***, inne niż przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które nie jest bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony, ***może potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, wydaje postanowienie w sprawie nałożenia obowiązku przedłożenia właściwemu miejscowo regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska:***

- 1) wniosku o wydanie decyzji;
- 2) karty informacyjnej przedsięwzięcia;
- 3) poświadczonej przez właściwy organ kopii mapy ewidencyjnej obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;
- 5) wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został uchwalony, albo informacji o jego braku*;

*nie dotyczy to drogi publicznej, linii kolejowej, przedsięwzięć Euro 2012, przedsięwzięć wymagających koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin oraz bezzbiornikowego magazynowania substancji w górotworze, inwestycji w zakresie terminalu, inwestycji związanych z regionalnymi sieciami szerokopasmowymi, budowli przeciwpowodziowych realizowanych na podstawie ustawy z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych oraz inwestycji w zakresie budowy obiektu energetyki jądrowej lub inwestycji towarzyszącej wydawanej na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2011 r. o przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie obiektów energetyki jądrowej oraz inwestycji towarzyszących.

Znacząco negatywne oddziaływanie

• **Za znacząco negatywne oddziaływania można uznać działania:**

- powodujące **długotrwały spadek liczebności** populacji,
- powodujące **zmniejszenie zasięgu występowania** gatunku,
- powodujące **zmniejszenie powierzchni** siedliska,
- zmieniające **strukturę zbiorowiska** (skład gatunku),
- powodujące bezpośrednie lub pośrednie **zmiany fizycznej jakości środowiska** (np. warunków hydrologicznych lub siedliska przyrodniczego wewnątrz obszaru),
- powodujące **zmiany w spójności sieci** (np. tworzenie bariery ekologicznej pomiędzy obszarami, siedliskami).

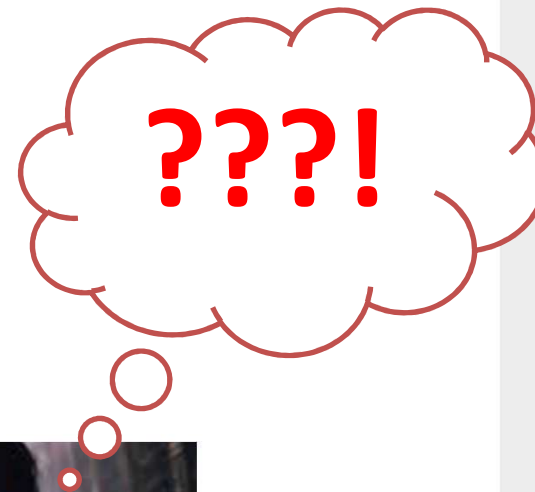
Niszczenie roślin i grzybów, zabijanie zwierząt nieobjętych formami ochrony przyrody

Art. 125.

Rośliny, zwierzęta lub grzyby, a także ich siedliska, nieobjęte formami ochrony przyrody mogą być niszczone lub zabijane jedynie w związku z:

- 1) realizacją zadań uzasadnionych potrzebami ochrony przyrody;
- 2) prowadzeniem badań naukowych lub edukacją;
- 3) racjonalną gospodarką;
- 4) amatorskim połowem ryb;
- 5) zbiorem na własne potrzeby;
- 6) prowadzeniem akcji ratowniczej;
- 7) bezpieczeństwem powszechnym;
- 8) bezpieczeństwem sanitarnym i weterynaryjnym;
- 9) ochroną życia i zdrowia ludzi;
- 10) zapobieganiem skutkom klęski żywiołowej lub ich usuwaniem.

Co z gatunkami obcymi?

Gatunki obce

Zabrania się wprowadzania do środowiska przyrodniczego oraz przemieszczania w tym środowisku roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych (art. 120 ust. 1 uop)

Powyższego zakazu, z wyjątkiem gatunków, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym, **nie stosuje się** do wprowadzania do środowiska przyrodniczego i przemieszczania w tym środowisku roślin:

- 1) ***przy zakładaniu i utrzymywaniu terenów zieleni oraz zakładaniu i utrzymywaniu zadrzewień poza lasami i obszarami objętymi formami ochrony przyrody;***
- 2) wykorzystywanych w ramach racjonalnej gospodarki leśnej i rolnej.

Gatunki inwazyjne

Rozporządzenie Ministra Środowiska
z dnia 9 września 2011 r.

w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym

barszcz Mantegazziego (barszcz kaukaski) *Heracleum mantegazzianum*

barszcz Sosnowskiego *Heracleum sosnowskyi*

bożodrzew gruczołowaty (ajlant gruczołkowaty) *Ailanthus altissima*

grubosz Helmsa *Crassula helmsii*

kolcolist zachodni *Ulex europaeus*

kolczurka klapowana *Echinocystis lobata*

niecierpek gruczołowaty *Impatiens glandulifera*

niecierpek pomarańczowy *Impatiens capensis*

rdestowiec czeski (rdestowiec pośredni) *Reynoutria x bohemica*

rdestowiec japoński (rdestowiec ostrokończysty) *Reynoutria japonica*

rdestowiec sachaliński *Reynoutria sachalinensis*

trojeść amerykańska *Asclepias syriaca*

tulejnik amerykański *Lysichiton americanus*

Własność a obowiązki cywilnoprawne

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r.

Kodeks cywilny

Art. 48. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, ***do części składowych gruntu należą*** w szczególności budynki i inne urządzenia trwale z gruntem związane, jak również ***drzewa i inne rośliny od chwili zasadzenia lub zasiania***.

Podmiotem odpowiedzialnym za właściwy stan drzewa, w tym stan niezagrożający bezpieczeństwu ludzi i mienia jest właściciel nieruchomości, na której drzewo rośnie

Własność a obowiązki cywilnoprawne

Art. 149. Właściciel gruntu **może wejść na grunt sąsiedni** w celu usunięcia zwieszających się z jego drzew gałęzi lub owoców. Właściciel sąsiedniego gruntu może jednak żądać naprawienia wynikłej stąd szkody.

Art. 150. Właściciel gruntu **może obciąć i zachować dla siebie korzenie** przechodzące z sąsiedniego gruntu. To samo dotyczy gałęzi i owoców zwieszających się z sąsiedniego gruntu; jednakże w wypadku takim właściciel powinien uprzednio wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich usunięcia.

Dziękuję za wytrwałość

Spełniamy wymagania EMAS – zarządzamy urzędem efektywnie, oszczędnie i prośrodowiskowo

Przepisy karne

ustawa z dnia 20 maja 1971 r. **Kodeks wykroczeń**

Art. 144. § 1. Kto na terenach przeznaczonych do użytku publicznego ***niszczy lub uszkadza roślinność*** lub też ***dopuszcza do niszczenia roślinności przez zwierzęta*** znajdujące się ***pod jego nadzorem*** albo na terenach przeznaczonych do użytku publicznego ***depcze trawnik lub zieleniec*** w miejscach innych niż wyznaczone dla celów rekreacji przez właściwego zarządcę terenu, ***podlega karze grzywny do 1.000 złotych albo karze nagany***.

§ 2. ***Kto usuwa, niszczy lub uszkadza drzewa lub krzewy stanowiące zadrzewienie przydrożne lub ochronne albo żywopłot przydrożny, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny***.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec ***nawiązkę do wysokości 500 złotych***.

Art. 145. Kto zanieczyszcza lub ***zaśmieca*** miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, ***trawnik lub zieleniec***, ***podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany***.